

להתעיד באהבתך

פרשת
במדבר
ענוה וגאווה

גליון

207

תשע"ח

העלון טעון גניזה ♦ אין לקרוא בשעת התפילה!

העלון בחסות רשת הכוללים "תפארת יוסף ובנימין" בני-ברק, פתח-תקוה ורמת בית-שמש בראשות הרה"ג נצח מהצרי שליט"א

ומאחר ועל הגאווות אומר הקב"ה: "אין אני והוא יכולין לדור בעולם" (סוטה ה, ע"א), לכן אם האדם נהיה בעל גאווה – התורה חייבת לעזוב אותו, כי הקב"ה אינו יכול לסבול אותו ולדור במחיצתו.

מדוע כולם לובשים כיפות בכניסה לכותל!?

ישנה תופעה מאוד מעניינת כפי שכל אחד ואחד ודאי נתקל בה בכניסה לרחבת הכותל כשבאים מבקרים ותיירים מכל גווי הקשת כשמתוכם פשוטי עם ואף רשעים, וכמו כן אנשים בעלי גאווה אשר נושאים משרות חשובות ונכבדות, ובכל אופן כאשר נכנסים לכותל רואים אצל כולם הכנעה כשלושבים את הכיפה וכל גאווותם וחוצפתם נעלמת. ובאמת הסיבה לכך אמר הגאון רבי חנוך קרלנשטיין זצ"ל שמובא בשם הקדמונים שהרי כתוב במדרש רבה שמות פ"ב ב' אמר רב אחא לעולם אין שכינה זהה מכותל מערבי שנאמר הנה זה עומד אחר כתלנו וכו' – ומאידך כתוב בחז"ל על בעלי גאווה שאמר עליהן הקב"ה אין אני והוא יכולין לדור בכפיפה אחת, ולכן בכותל ששם הבטיח הקב"ה שלא תסתלק משם השכינה לעולם בהכרח כל בעלי גאווה צריכים להשפיל עצמם כי לולא זה לא יכלו להיכנס למקום הקדוש הזה. ("שיח יוסף" עמ' שצא)

התורה עוזבת את הגאווותן

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני באוהל מועד באחד לחודש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים לאמר" (א, א) ("בעל הטורים" דרש את סמיכות העניינים כפי שהובאו בתורה, חז"ל: "לעיל מיניה כתיב (ויקרא כז, לד) 'אלה המצוות' וסמין ליה 'במדבר' לומר אם אין אדם משים עצמו כמדבר אינו יכול לידע תורה ומצוות". סמכה התורה את ענין המצוות שהוזכרו בסוף פרשת בחוקות לתחילת חומש במדבר, ללמדך ולהודיעך, אי אפשר לקנות תורה ומצוות, אם לא שיהא האדם כ'מדבר סיני'. זו הדרך היחידה. במי אתה מוצא "אלה המצוות"? במי שהוא "במדבר סיני" דהיינו משים עצמו כמדבר.

מכח אותה מידת הענווה, זכה משה רבנו שתינתן התורה על ידו, כי דברי תורה מתקיימים דוקא אצל העניו, כפי שאמרו חז"ל (תענית ז, ע"א): "למה נמשלו דברי תורה למים? מה מים מניחין מקום גבוה והולכין למקום נמוך, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה", ועוד אמרו שם: "למה נמשלו דברי תורה לשלושה משקין הללו: במים, ביון ובחלב... לומר לך: מה שלושה משקין הללו אין מתקיימין אלא בפחות שבכלים, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה".

ומלשון חז"ל "דברי תורה מתקיימין" מדייק הלחם לפי הטיף שלא רק שבעל גאווה לא יוכל ללמוד, אלא אפילו מי שהיה עניו, ואחר כך נעשה בעל גאווה – התורה עוזבת אותו ואינה ממשיכה להתקיים אצלו, אפילו לאחר שכבר היתה בו! וצריך להבין, מה, בעצם, איכפת לתורה אם האדם הלומד אותה הוא בעל גאווה או לא? אלא, שהרי ידועים דברי חז"ל (שמות רבה לג, א) על הפסוק "ויקחו לי תרומה": "משל למלך שהיתה לו בת יחידה, בא אחד

הזדעה משמחת
התקבלה תרומה לחלוקת הספרים:

"תוכו רצוף אהבה" (2 כרכים)

הספרים יחולקו לבתי כנסיות, בתי מדרשות וישיבות על ידי הגבאים (או באישורם)
לקבלת הספרים: 052-7179954

הקודם
זוכה

המספר
מוצג

ההפסד שבא בעקבות הגאווה

משה קבל תורה מסיני – משה רבנו זכה לקבל את התורה משום שהיה לו את המידה של הר סיני ענוה.

מאותה סיבה זכה יהושע בן נון לקבל את התורה ממשה ולהעביר אותה הלאה ולקבל לידיו את מושכות המנהיגות של כלל ישראל בשל הענוה שהיתה בו וגרמה לו לסדר את ספסלי בית המדרש.

חז"ל אמרו (בבא בתרא עה ע"א): "קנים שבאותו הדור אמרו: פני משה כפני חמה, פני יהושע כפני לבנה, אוי לה לאותה בושה אוי לה

לאותה כלימה".

החיד"א מפרש, שהזקנים שבאותו דור שאלו: בכח מה זכה יהושע להנהיג את העם במקום משה? והשיבו להם, שמאחר שסידר את ספסלי בית המדרש קבל את ההנהגה לידיו.

הרהרו הזקנים: מדוע אנחנו לא סדרנו את הספסלים? משום שהתביישנו לעשות זאת, אם כן, אוי לה לאותה בושה, אוי לה לאותה כלימה, אשר הביאה עלינו הפסד כה גדול... הביטו וראו מה הפסדנו בשל אותה גאווה!...

מן המלכים ונטלה, ביקש לילך לו לארצו וליטול לאשתו. אמר לו: 'בתי שנתתי לך יחידית היא, לפרוש ממנה איני יכול, לומר לך אל תיטלה איני יכול לפי שהיא אשתך, אלא זו טובה עשה לי, שכל מקום שאתה הולך, קיטון אחד עשה לי שאדור אצלכם'. כך אמר הקב"ה לישראל: 'נתתי לכם את התורה, לפרוש הימנה איני יכול, לומר לכם אל תטלוה איני יכול, אלא בכל מקום שאתם הולכים בית אחד עשו לי שאדור בתוכו".

סיפור לשבת

מדברים איתי בתלמוד ויוצאים מאוכזבים...

ענותותו הנשגבה של מרן הסטייפלר הק' באה לידי ביטוי במכתב מעניין שכתב לגאון רבי חיים קרייזווירט זצ"ל, כתשובה לבקשתו של רבי חיים שיואל לבקר בעירו אנטוורפן (להשתתף בשמחה השורה בביתו). הנה קטעים נבחרים מהתשובה שהשיב לו הסטייפלר על הזמנתו:

"אבל המושכל הראשון שלי הוא בעוונותינו הרבים כהה מאוד שאינו מגיע אפילו למעלת תלמיד חכם רגיל... והנה באים אצלי הרבה פעמים מופלגי תורה לשוחח בדברי תורה עם "גאון". וידוע לי בבירור שיוצאין מאוכזבין מאוד, מכיון שלא ראו אצלי שום עדיפות מתלמיד חכם פשוט..."

"גם הבאים ורוצים לראות בי "צדיק", יוצאים על פי רוב מאוכזבים מאוד, מכיון שמכירים באמת אני איש פשוט, מתפלל כאדם פשוט ומתנהג כאדם פשוט... והנה מכל זה יש לי צער וכאב עצום, ולא על כבודי אני כואב, שבאמת לא איכפת לי כל כך תאוות הכבוד, רק כי זהו חילול ה' ח"ו, כי האנשים אומרים בליבם, אם זהו הגדול המפורסם מה עם שאר התלמידים חכמים..."

"הנה ברור אצלי, שבאם אבוא לאנטוורפן, ירצו המונים לראות את ה"מפורסם" ויצאו מאוכזבים, כי לא ימצאו בי לא צדיק ולא גאון, וגם אילו לא היה שום איסור לצאת לחו"ל, היה בעיני איסור גמור מצד גורם חילול ה' רח"ל..."

הסוכה הגדולה ביותר ברחוב רשב"ם...

עוד מסופר על רבי יעקב ישראל קנייבסקי, הסטייפלר זצ"ל, שפעם אמר ל'חברותא' שלו: "כנראה שהסוכה שלי היא הגדולה ביותר בכל רחוב רשב"ם, והראיה, שדוקא בסוכה זו בחרו תושבי האזור לקיים 'שמחת בית השואבה'. ומדוע דוקא אצלי? ברור כי עשו זאת מכיון שהסוכה שלי היא הגדולה ביותר, ומתאימה להכיל בקרבה את כל הציבור.. אפילו לא עלה על דעתו שעושים זאת בגללו ולכבודו..."

"מדוע שולחים אלי את הילדים...?"

סיפר הגאון רבי משה מרדכי שולצינגר זצ"ל: בשנתיים האחרונות של הגאון רבי יעקב ישראל קנייבסקי – הסטייפלר זצ"ל, גדשו אלפים את היכל כולל "חזון איש" בשעה שאמר שיעור ליום השנה של החזון איש שחל בט"ו בחשוון. המעמד היה נאדר בקודש. לעת ערב התבטא הסטייפלר בפני רוב ענותנותו: "מפני שהשיעור הוא פעם אחת בשנה, לכן באים הרבה אנשים... מסתבר שאם הייתי אומר שיעור פעם בשבוע לא היה אפילו מנין

'כתיבתם של חידושי תורה והפצתם מהוה קידוש ה' גדול, ויש בכך כדי להציל מהמחלה הנוראה.' (מדברי מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א)

הרוצים לזכות את הרבים בהפצת העלון, להנצחות ולתרומות, טל: 052-7179954

להערות, הארות והוספת חידושים:
lehitaden@gmail.com

לקבלת העלון במייל שלח בקשה ל:
halachayomit@gmail.com

אחד להגיד אחר כך קדיש דרבנן... ביום הפורים, במיוחד בשנותיו האחרונות של הסטייפלר, היה מתאסף ציבור גדול מכל החוגים והעדויות, בהם ילדים רבים שציפו לקבל את ברכתו, אמר לי על כך הסטייפלר: "בפורים אין לומדים ב'חידורים'". הילדים הקטנים מסתובבים לאמהות בבית ומפריעים להן להכין את סעודת פורים ומשלוחי המנות, על כן החליטו הנשים לשלוח את כל הילדים עם אבותיהם לזקן אחד, שמפאת חולשתו נמצא תמיד בביתו, כדי שיתובבו בביתו כמה שעות, ובכך להקל מעליהן את עבודת היום... (מתוך מאמר – אלול תשמ"ה)

מה גרם לרבי עקיבא איגר להתעלף?

ועל רבי עקיבא איגר מסופר, שפעם, בתפילת מנחה של שבת, התפלל בבית כנסת אחד עם רבי יעקב מליסא, בעל ה'נתיבות המשפט', והגבאי כיבדו בעלית 'שלישי'. כששמע רבי עקיבא איגר את שמו – תקפה אותו חולשה והוא התעלף! התעוררה מהומה רבת, חשבו: מי יודע מה ארע לגדול הדור, אולי הוא סובל מסוכר נמוך וכדומה. ניסו לטפל בו, אך שום דבר לא הועיל. עד שניגש רבי יעקב מליסא ולחש לרבי עקיבא איגר באוזן: "רבי, לא נתנו לך את העליה מפני שהנך תלמיד חכם גדול יותר ממני, אלא עקב היותך רב בקהילה יותר גדולה. זה הכל..." הדברים רק יצאו מפיו ורבי עקיבא איגר התעורר. היה לו חשש שמא קבל כבוד עבור תורתו, והדבר כאב לו עד כדי התעלפות. רק כששמע שכיבדוהו על היותו רב קהילה גדולה – נחה דעתו. מכאז ענוה מגיעה כזו גדלות בתורה!

למה מגיע לי כאלו בזיונות...?

ה"חפץ חיים" הקים בוילנא את 'ועד הישיבות'. הוא תכנן לקיים כנס גדול בוילנא, והמארגנים בקשו ממנו שהוא ישא דברים בכנס. מיד החל ה"חפץ חיים" לערוך חשבון נפש על מה מגיעים לו כאלו בזיונות... הלא מזה עשרות שנים שהוא קבל על עצמו לשמור על הפה, והנה עתה עורכים אסיפה, מביאים את כל החכמים ואת כל העשירים, ופונים אלי – האדם הפשוט ביותר מתוך הקהל – ומבקשים ממנו לשאת דברים בכנס... כשנדעו הדברים לרבי חיים עוזר, פנה אל ה"חפץ חיים" ואמר לו שעליו לשאת דברים בכנס.

אמר ה"חפץ חיים": "אם זה יהיה לתועלת אני אבוא ואדבר, שהרי על יחזקאל הנביא אמרו חז"ל: 'מדוע נקרא שמו יחזקאל בן בוזי, והלא ברכיה שמו? לפי שביזה עצמו על דברי תורה'. וגם אני אעשה כן".

גדולי תורה רתומים לכרכרה...

על הקשר שבין ענוה לגדלות בתורה, סיפר מרן הגאון רבי אהרון לייב שטיינמן זצ"ל (הובא בחוברת "מזקנים אתבונן") את המעשה הידוע על בעל ה'נתיבות המשפט' זצ"ל והגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל, שנסעו לעיר מסוימת באותה כרכרה. כשהתקרבו אל המקום יצאו תושבי העיר לקראתם.

אמרו אנשי העיר: "אין זה כבוד התורה שסוסים ישאו את גדולי הדור; שיחררו הסוסים ורתמו עצמם לכרכרה.

אמר רבי עקיבא איגר: 'ודאי שלא לכבודי עושים זאת אלא לכבוד בעל הנתיבות'. ירד מהכרכרה וסייע בנשיאתה. וגם ה'נתיבות' אמר: 'ודאי שאין עושים זאת לכבודי, אלא לכבוד רבי עקיבא איגר, וירד גם הוא מהכרכרה וסייע כנ"ל. כשהגיעו לעיר, פתחו התושבים את הכרכרה והנה היא ריקה!... הוסיף הרב שטיינמן וסיפר, כי שאלו את ה"חזון איש" האם הסיפור נכון, וענה: אם הסיפור היה או לא היה – אינני יודע, אך לפי גדלותם בתורה, על כרחך שהיתה להם ענוה גדולה מאוד, ויתכן בהחלט שהיה כזה מעשה.

מדוע החמיץ היין?

סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: בחול המועד סוכות, הגיע יהודי אחד לבית גיסי מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א, וסיפר לו שהכין כמות רבה של יין לכבוד החת, אלא שכאשר טעם מן היין, הזדעזע לגלות שכל יינו החמיץ. לאיש נגרם הפסד ועגמת נפש מרובה, ופנה אל הגר"ח ובקש לשאול: אולי כבוד הרב יודע את הסיבה לכך?...

מרן שליט"א אינו חבר ב'אגודת הכורמים' של יקבי ראשון לציון, ומן הסתם שאינו יודע את הסיבה הטבעית להחמצתו של היין, ובודאי שהשואל גם לא התכוון לכך. אבל מרן הגר"ח יודע מה שלא יודעים הרבה אחרים... מרן הביט בפני השואל, ואמר לו: 'אולי הינך בעל גאוה!' והוסיף: 'יתכן שאתה מתגאה בתוך ביתך, ומתנאה בהירות כלפי אשתך'. דבריו של מרן קלעו במדויק, ופניו של האיש התכרכמו, בידעו שכל שאמר הגר"ח, כן הוא המצב בביתו. ומו"ר ציין מקור נפלא לתשובת גיסו הגר"ח: נאמר בגמרא במסכת בבא בתרא (צ"ח): 'אמר רב חייא בר יוסף, חמרא מזלא דמריה גרים, שנאמר (חבקוק ב, ה) ואף כי היין בוגד גבר יהיר ולא ינוה'. כלומר, למה היין בוגד' באדם ומחמיץ? – משום שבעל היין הוא אדם יהיר, וכיון שהוא מתגאה ומתפאר במעלות שאינן בו – במידה כנגד מידה – יינו בוגד בו, שסבורים שהוא יין אך לבסוף נמצא שהוא חומץ.

ומיד לאחר מאמר זה ממשיכה הגמרא: 'אמר רב מרי, האי מאן דיהיר (מי שמתיהר ומתגאה), אפילו אינשי ביתיה לא מיקבל (אפילו בקרב אנשי ביתו, דהיינו אשתו, הוא אינו מקובל, והיא מבזה אותו), שנאמר גבר יהיר ולא ינוה, מאי ולא ינוה? בנווה שלו' (ב-אשתו)... פלאי פלאים!

ההתכופות פותרת הרבה בעיות

מעשה שהיה ביהודי שקנה חלקת קבר, וכאשר הלך לראות בעיניו את מיקומו, נוכח כי חלקתו נמצאת בין שתי נשים. מאחר שמנהג העולם שלא לקבור איש אפילו ליד אשה אחת שאינה אשתו (יעוין 'דברי סופרים' י"ז – ע"ו), וכל שכן שלא בין שתי נשים, היהודי היה סבור שזה מקח טעות. הציע את טענתו לפני הגאון רבי יעקב ישראל פישר זצ"ל. השיב לו הגאון: 'יש פתרון לבעיה – לאחר אריכות ימים כשיבוא זמנו, יעמיקו באדמה ויחפרו עמוק יותר מהרגיל, ובכך לא תנוח בין שתי נשים, כיון שקברך יהיה עמוק יותר מהן'.

כששמע הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל את המעשה, אמר: יש ללמוד מכאן מוסר השכל, כי לפעמים נמצא אדם במבוכו, 'בין הפטיש לסדן'; העצה בשבילו היא להנמיך את עצמו ולהתכופך יותר לעומק, ובכך יפטרו בעיותיו. גם בעיות מורכבות ומחולקות קשות, שחושב האדם שאין להן פתרון בשום אופן, עם ענוה ותעמקות ניתן לפתור אותן! ומעשה נוסף בענין: יהודי הגיע לאחד מחכמי ישראל והתלונן: "איני מסתדר עם פלוני, וגם פלוני הסתכסך עמי, ועל השותף שלי אני מלא בזעם... ואת עליית על כולנה – רעייתי – שאיני מסתדר עמה כלל..." ביקש ממנו הרב: "תזקוף

בבקשה את אצבעות ירך, והתבונן עליהן; האם הן שוות?" האיש לא הבין בדיוק מה כוונת הרב, אך השיב: "הן לא שוות כלל, אחת למעלה ואחת למטה, כל אחת בעלת אורך שונה". "עתה – המשיך הרב – כופך נא את האצבעות; האם כעת הן שוות?" האיש השיב בחיוב, אך הבעת פניו הביעה את תמיהתו משאלותיו של הרב. "ראה נא ידידי – הסביר לו הרב – ביד האדם חמש אצבעות שגודל כל אחת שונה מחברתה, אך כאשר מקפלים אותן כולן נעשות שוות; ואם כן – מבשרי אחזה' – כך הוא גם בנוגע לדעות בני האדם, ששוונים הם זה מזה, וקשה לאדם להסתדר עם הזולת השונה ממנו; ואם עומד זקוף, וחושב רק על עצמו ואינו מוכן לוותר ולהתחשב בזולת, אזי הכל לא הולך, הוא אינו מצליח להסתדר עם אף אחד. העצה איפוא היא – תכופך ותכניע מעט את עצמך, ותראה שהכל ילך חלק; כולם ישתוו עמך שווה בשווה, אף אלו שאין דעתך כמותם!" ("פריו מתוק")

עלון זה יוצא להצלחת
הרב הגאון **נצח בן תוריקה** שושנה **הדסה בת פרוחה** שושנה **מהצרי לעילוי נשמת** ר' **סעדיה בן נחום תוריקה שושנה בת מהרי יוסף בן ר' סעדיה שלום בן ר' סעדיה ת.נ.צ.ב.ה.**

והצלחת
רבקה בת הדסה והילדים
אהוד יצחק בן הדסה והילדים
מרים בת הדסה והילדים
משה בן הדסה
חיה בת הדסה והילדים
רינה בת הדסה
ברכה בת הדסה
שמעון אלעזר בן הדסה
שלמה דוד בן הדסה
חנה מרים בת ברכה
יעקב בן חנה מרים

מבצע!!!
בקניית הסטים
"להתעדן באהבתך"
ו"תוכו רצוף אהבה"
הספר החדש על המועדים - **מתנה!**
להשיג בטלפון: 052-7179954

ניתן להשיג את הספרים בשעות הערב בב"ב בטל: 052-7179954
ב"ב, שיכון ה' • 052-7685844 • **ירושלים** • 02-6513701 • **נתניה** • 055-6683104
• **רכסים** • 057-3168397 • **קרית ספר** • 052-7612885 • **נתיבות** • 054-8481239

להתעדן
כאן בעולם הזה

בסיעתא דשמיא יצא לאור **הספר שימתיק לך את שולחן השבת!**
הספר מכיל פנינים יקרים המלוקטים ממאות ספרים מנופים בשבע נפות את מה שערב לחיך ונחמד לאוזן, משובצים בספירי מופת.

להשיג בחנויות המובחרות
מתוק - מתוק - מתוק.